

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

Τὰ ἔλεγαν τὸν χειμῶνα στὰ νυχτέρια καὶ πρὸ πάντων στὶς γιορτὲς
ὅταν δὲν δούλευαν καὶ μαζεύνουνταν πότε στὸ ἕνα σπίτι καὶ πότε στὸ
στὸ ἄλλο, καθέννας ἔλεγε βρετό, οἱ ἄλλοι προσπαθοῦσαν γὰρ τὸ βροῦνε. Γε
λοῦσαν μὲ τὶς διάφορες λύσεις καὶ ἡ ὥρα περνοῖσε εὐχάριστα χωρὶς νὰ
τὴν καταλάβουν, σὺν ἔλεγαν τὸ αἰνιγμα, ρωτοῦσαν τί εἶναι;

Μερικὰ εἶναι πολὺν χαριτωμένα, ἔχουν ἄρωμα βουνοῦ καὶ ἀγνῆς
ἀπλοϊκῆς ζωῆς. Πλάγι στὴ λύση εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ τόπου.

Σ. Σηλυβριά, Κ. Καστανιές, Ἡ. Ἡράκλεια, Τ. Τσόρλου, Τσ. Τσαν-
τώ, Φ. Φανάρι, Ἀ. Ἀμυγδαλιά.

1 Ἔχω ἕνα σεντονάκι
καὶ ἔχει διὸ λογὶὸν κρασάκι. Τί εἶναι; Ἀβγό. Σ.

2 Μιὰ μητέρα φτερωτή,
κάνει παιδὶ ἀφτέρωτο
καὶ τὸ ἀφτέρωτο παιδὶ
γεννᾷ μητέρα φτερωτή. Ἀβγό. Ἀ.

3 Ἐνα πρᾶμα πρᾶματοῦδι
ἀπιθαμὴ καὶ κομματοῦδι
ὅσο τὸ πιάνεις, τόσο μεγαλώνει. Ἀδράχτι Φ.

4 Ἐνα πρᾶμα μακρονλό,
ἀπόξω εἶναι πράσινο,
ἀπὸ μέσα ἄσπρο,
κι' ἄσπροι ἄνθρωποι
μέσα κατοικοῦνε. Ἀγγούρι. Τσ.

5 Ζαφζανος παίζει τὴν λύρα,
ἡ ζαφζαρίσσα χορεύει,
τὰ καῦμένα ζαφζαράκια
πρίσκονται σὰν νταβουλάκια. Ἀτέμη, ροδάκι καὶ μασούρια. Φ.

6 Πειτεινὸς βρακᾶτος,
σὰν ξελύσει τὰ βρακιά του
ποιὸς κοτάει¹⁾ γὰρ πάγη κοντά του; Ἀνεμόμυλος. Σ.

1) Τολμᾷ.

Αἰνιγμα
Σηλυβριά
Καστανιές
Ἡράκλεια
Τσόρλου
Τσ. Τσαν-
τώ
Φ. Φανάρι
Α. Ἀμυγδαλιά

1940

354

365

- 7 Εἶναι ἓνα τέρας,
τὸ πρῶτ' περπατεῖ μὲ τέσσερα,
τὸ μεσημέρι μὲ δύο,
καὶ τὸ βράδν μὲ τρία. Ἀνθρῶπος ¹⁾). 'Η.
- 8 Ράμμα, ράμμα καὶ βελόνι,
νταρντανίζεται ²⁾ ἢ Πόλη. Ἀργαλειός. Τσ.
- 9 Πάνω σιὰ κεραμίδια
εἶναι ἓνα τσουβάλι καρύδια. Ἀστρα. Σ.
- 10 Ἔχω ἓνα ροῦχο,
μπάλωμα, πάν' στὸ μπάλωμα
καὶ βελονιά δὲν ἔχει. Ἀχελώνα. Κ.
- 11 Ἀνθρῶπος ψυχὴ δὲν ἔχει
καὶ ψυχὴς πέρνει καὶ ψεύγει. Βαπόρι. Σ.
- 12 Ἀψηλός, ψιλὸς καλόγερος (ἢ λεπτὸς λεπτὸς καλόγερος)
καὶ μ' ἓνα μάτι βλέπει. Βελόνι. Σ.
- 13 Ἐνας ἄνθρῶπος,
μ' ἓνα πόδι, μ' ἓνα μάτι,
ὅλο τὸν κόσμον ντύνει
καὶ τὸν βασιλὲ ἀκόμα. Βελόνι. Κ.
- 14 Ὅλη μέρα κρεμασμένο
καὶ τὸ βράδν σηκωμένο. Βερράτι ³⁾). Κ.
- 15 Ἀπὸ βραδὺς τὸ βάζω
καὶ τὸ πρῶτ' τὸ βγάζω. Βερράτι. Τσ
- 16 Ἀπὸ ψηλὰ γκρεμνίζεται,
πέφτει καὶ δὲ ραγίζεται. Βροχή. Κ.
- 17 Κάτω ἀπ' τὴ γέφυρα
κρέμονται τέσσερα ντουντούκια ⁴⁾. Βυζιὰ ἀγελάδας. Τ.
- 18 Τὸ πρῶτ' τὸ φορτώνω,
τὸ βράδν τὸ ξεφορτώνω. Γαῖδούρι. Φ.
- 19 Τέσσερα τὰ τάκα, τάκα,
καὶ δὴ τὰ τίρλι, τίρλι,
κ' ἓνα τὸ ξεμυγιστήρι. Γαῖδούρι. 'Η.
- 20 Πέντε γερανοὶ πολλοὶ πετοῦσαν,

1) Περπατεῖ μὲ τὰ τέσσερα ὅταν εἶναι μωρὸ καὶ βάζει τὰ χεράκια του στὸ πάτωμα (ἀρκουδίζει), νέος μὲ δύο καὶ γέρος μὲ τὸ μπαστούνι, τὸ τρίτο πόδι.—2) Κουνιέται, σείεται.—3) Καὶ ἀμπάρρα ἀπὸ τὸ γαλλικὸ barre; χοντρὸς ζύλινος σύρτης, τὸν ἔβαζαν γιὰ ἀσφάλεια στὴν ἐξώπορτα.—4) Λ.Τ. Σφυρίχτρες.

- τί πολλοί, πολλοὶ πὸν ἦσαν,
 ἕνας εἶχε μπρὸς τίς δυνὸ
 καὶ πίσω πάλι δυνὸ
 καὶ πάλι γερανὸς
 ἕνας πίσω, ἕνας μπρὸς. Γερανοὶ τρεῖς. Τ
- 21 Τὰ βουνὰ ἀσπρίσανε,
 τὰ μακριὰ κονταίνανε,
 οἱ μῦλοι σταματήσανε,
 οἱ βρῦσες ξεκινήσανε,
 οἱ τριάντα δυνὸ φίλοι μ' ἀφίσανε,
 καὶ τὰ δυνὸ γεννήκαν τρία. Γέρος. Σ.
- 22 Ἀπάνω κοντί, κάτω κοντί,
 μέσα ἡ κόρη κελαῖδεῖ. Γλῶσσα Κ.
- 23 Τριγῦρο, γῦρο κάγκελα
 καὶ μέσα παίζ' ὁ φράγκος. Γλῶσσα Σ.
- 24 Τ' εἶν' αὐτό, πὸν ἄλλοι τῶχουν μισό,
 ἄλλοι δλόκληρο κι' ἄλλοι καθόλου. Γονεῖς. Η.
- 25 Μὲ θέλεις κορώνω
 μ' ἀφίνεις κρνώνω. Γωνιά. Α.
- 26 Τριάντα δυνὸ ἀλέθουνε,
 ἡ μασέλλα κατεβάζει,
 κι' ὁ καρaboκύρης τὰ τινάζει. Ἀστία καὶ γλῶσσα. Φ.
- 27 Τόῦ παπποῦ τὸ ζουνιάρη
 πάει, πάει καὶ δὲ τελειώνει. Δρόμος. Φ.
- 28 Ἀγκαθος, παράγκαθος,
 παραγκαθένιος οὐρανὸς
 καὶ κόκκινα τὰ σύννεφα. Ζουμπονλάκι ¹⁾. Κ
- 29 Κλειδώνω, ἀμπαρρώνω ²⁾
 τὸν κλέφτη μέσ' ἀφίνω ἥλιος Σ
- 30 Ἐνα τηγάνι βούτυρο
 ὅλο τὸν κόσμ' ἀλείφει. ἥλιος Φ.
- 31 Μακρὺς, μακρὺς καλόγερος

1) Φυτό ἀναρριχητικό, βγαίνει στὰ δάση καὶ στὶς ρεματιές, οἱ ψιλοὶ του μίσχοι εἶναι ἀγκαθωτοὶ καὶ ντυλίζονται στὰ δέντρα· τὰ φύλλα γυαλιστερά με σχῆμα μικροῦ φύλλου κισσοῦ. Ὁ καρπὸς κόκκινος καὶ μικρὸς σὰν μπιζέλι, τρώγεται καὶ βγαίνει μαζεμένος σὲ τοῦφες, τὸ κουνούτσι σκεπάζεται με ἀσπρη μεμβράνη, τὸ τουρζούκι, αὐτὸ βάζουν στὴν μαστίχα ὅταν τὴν μασοῦν, ἔτσι τὴν μαλακώνει καὶ τὰ παιδιὰ κάμνουν φοῦσκες.—2) Βάζω τὴν ἀμπάρρα.

- καὶ πέρα ἡ φωνή του
32 Ἔνα βόδι ἐμονγκρίσθη,
καὶ στὸν οὐρανὸ ἠκούσθη,
οἱ ἀγγέλοι τὸ ἀκούαν,
κι' οἱ πεθαμένοι σκοῦζαν.
33 Ζαρωμένη τὴν ἐβάζω
τεντωμένη τὴν ἐβάζω
34 Γῦρο γῦρο τοῖχοι
καὶ μέσα τὸ καράβι.
35 Τριγῦρο, γῦρο θάλασσα,
καὶ μέσ' στή μέσ' φωτίτσα.
36 Τσίρ, τσίρ, ἀνεβαίνω,
τσίρ, τσίρ κατεβαίνω.
37 Τὸ τίρι, τίρι, κρέμεται,
τὸ τίρι τυραννιέται,
μὰ τὸ Θεό, μὰ τὸ ψωμί,
φοβοῦμαι νὰ τὸ πιάσω.
38 Ἔνας γραμμᾶτος
καὶ περιγραμμᾶτος
πορπατεῖ καὶ λέγει
τὴν ἀληθοσύνη.
39 Πτεινὸς νυχᾶτος,
νύχοποδαράτος
πορπατεῖ καὶ κρίνει
τὴν δικαιοσύνη.
40 Ψηλός, ψιλὸς καλὸς γερός
καὶ κόκκαλα δὲν ἔχει.
41 Στὸ βοννὸ γεννήθηκα,
στὸ βοννὸ γκαστροῦθηκα,
μαῦρος Ἀράπης ἔγινα,
στὸ γιαλὸ κατέβηκα.
42 Χτυπῶ, χτυπῶ
δίχως νὰ σὲ πῶ
κι' ὅταν παύσω νὰ χτυπῶ,
χάνεσαι στὸ λεπτό.
43 Εἶν' ἕνας πύργος
πὸ ἔξω πράσινος,
πὸ μέσα κόκκινος
κι' ἔχει μέσα
μαῦρα διαβολάκια.

Καμπάνα Τσ.

Καμπάνα Ἡ.

Κάλιτσα Φ.

Καντήλα Κ.

Καντήλα Σ.

Καντήλα Τσ.

Καντήλα Κ.

Καντάρι Κ.

Καντάρι Σ.

Καπνός Φ.

Καράβι Ἡ.

Καρδιά Κ.

Καρπούζι Ἀ.

- 44 Πράσινος πύργος
κόκκινα τζιτζίφια,
μαῦρα Ἀραπάκια
χορεύουνε μέσα. Καρπούζι. Κ
- 45 Πράσινοι τοῖχοι
κόκκινα τζάμια,
μέσα χοροπηδοῦνε
μαῦρα Ἀραπάκια Καρπούζι Δ.
- 46 Πράσινο παλάτι,
κόκκινες κουρτίνες,
μέσα κατοικοῦνε
μαῦρες Ἀραπίνες. Καρπούζι Ρ.
- 47 Σχίζω, μίζω τὸ δεντρί,
βρίσκω νύφη καὶ γαμπρό,
πεθερὰ καὶ πεθερό,
δύο σκάφες πλύτρες
κι' ἄλλες δνὸ ζυμωτικές. Καρῶδι. Ἡ.
- 48 Ψηλός, ψιλὸς καλόγερος
καὶ πῆττα τὸ κεφάλι Καρφίτσα. Κ.
- 49 Ἔχω ἓνα πραγματάκι γναλιστερό,
ἀπὸ μέσα εἶναι μαλλιαρό,
καὶ μέσα, μέσα ἔναι χρυσό Καστανο. Ἡ.
- 50 Ἀπ' ὄξω σκληρό,
πὸ μέσα μαλλιαρό,
καὶ κάτ' ἀπ' τὸ μαλλί,
ἔχει μιὰ βουκιὰ καλή. Καστανο Κ.
- 51 Στὸ τίρι, τίρι κρέμεται,
στὸ τίρι τυραννιέται,
στὰ πράσινα ντυλίζεται,
στὰ κόκκινα κυλιέται. Κεράσι. Σ.
- 52 Ἔνα κούτσουρο,
μ' ἑφτὰ τρύπες. Κεφάλι. Ἡ.
- 53 Στραβοδίβολη ἢ μάννα,
δαμονάριο τ' ἀγγόνι. Κλήμα. Φ.
- 54 Ἀνεβαίνει, κατεβαίνει,
τὰ βρακιά του λύνει, δένει. Κλώστης Φ.
- 55 Δόσ' με
τὸ συντρί σου, τὸ μυντρί σου,
νὰ συντρίσω, νὰ μυντρίσω,
τώρα πάλι θὰ στὸ φέρω. Κόσκινο. Κ.

- 56 Πράσινο γεννιέμαι,
μαῦρο κατανῶ,
Ἀρβανίτης γίνουμαι
τὰ δόντια μου κουνῶ. Κούτσουμπο ¹⁾. Κ.
- 57 Πράσινος γεννιέμαι,
μαῦρος γένουμαι,
κεφάλι δὲν ἔχω,
τὰ δόντια μου κουνῶ. Κούτσουμπο. Φ.
- 58 Ἐνδυτος, δυσένδυτος, τρισένδυτος,
κοκκινοφορευένος
καὶ τὸ γένειόν του
συρόμενον ἐπὶ τῆς γῆς. Κρομόδι. *Η.
- 59 Μακρὺς, μακρὺς καλόγερος
καὶ βώλια φορτωμένος Κυπαρίσσι. *Α.
- 60 Ζωντανὴ πολλοὺς ἐδρόσισα,
κι' ὅταν πέθανα
κανεὶς δὲν βρέθηκε,
τὰ κόκκαλά μ', νὰ θάψῃ. Λαγῆνα. *Η.
- 61 Ἀπὸ τὴν γῆν πλάσθηκα
ὡς ἄλλος Ἀδάμ
καὶ εἰς τὴν κάμινον ἐκάην
ὡς καὶ οἱ τρεῖς παῖδες,
ἀπὸ τὰ χεῖλή μου πολλοὺς ἐδρόσια,
ἀλλὰ στὸν θάνατό μου
κανεὶς δὲν βρέθηκε
νὰ θάψῃ τὰ ὀστέα μου. Λαγῆνα. Σ.
- 62 Ἀσπρος πύργος καὶ μακρὺς
καὶ μέσα βασιλίσσα χρυσῇ. Λάμπα ²⁾. *Η.
- 63 Τὸ φίδι τρώγ' τὴ θάλασσα
κ' ἡ θάλασσα τὸ φίδι
καὶ στοῦ φιδιοῦ τὴν κεφαλὴ
ὁ ἥλιος γαργαρίζει. Λάμπα Σ.
- 64 Ὁ γιὸς μ' ὁ κόντο Θόδωρος
καὶ κόντο Κωσταντῖνος,
σαράντα δυὸ σκουφιά φορεῖ
καὶ πάλε ξεμαλλιάρης. Λάχανο. Σ.

1) Χαρούπι.

2) Πετρελαίου.

- 65 Σιδερένιο θεριὸ
μ' ἄντερο βαμβακερό. Λυχνάρι. Κ.
- 66 Σιδερένιο σῶμα
καὶ βαμβακένια γλῶσσα. Λυχνάρι. Φ.
- 67 Σφαλνῶ τὰ σεντονκάκια μου
μολῶ τὰ κρόσσια ἔξω Μάτια Τ.
- 68 Κλείνω τὰ σεντονκάκια μου,
κ' οἱ φοῦντες μένονν ἔξω. Μάτια Η
- 69 Ἔχω ἓνα πραγματάκι,
πὸ ἔξω πράσινο καὶ κόκκινο
κι' ἀπὸ μέσα ἄσπρο,
καὶ μέσα καφὲ ἀνθρώποι
κατοικοῦνε. Μήλο. Τσ.
- 70 Τρεῖς μὲ κρατοῦν διὰν γεννῶ,
μαῦρα τὰ κάνω τὰ παιδιὰ
καὶ πίσω μου τ' ἀφίνω. Μολέβι καὶ γράμματα. Κ.
- 71 Πιθάρι, πιθαράκι
μικρὸ στοματάκι. Μούσπονλο Η.
- 72 Ὁ νοικοκύρης ἔρχεται
τὸ βαστᾷ καὶ κρέμεται
ἢ νοικοκερὰ τ' ἀρπάζει
καὶ στὸν τόπο του τὸ βάζει. Μαστοῦνι. Σ.
- 73 Οἱ πλούσιοι τὴ μαζεύνε
κ' οἱ φτωχοὶ τὴ πετοῦνε. Μύξα. Φ.
- 74 Πάν' ἀπ' τὴ Ρωσία
κατεβαίνει μιὰ κυρία,
δύο δοῦλοι τὴν κρατᾶνε
καὶ στὴ γῆς τήνε πετᾶνε. Μύξα Τ.
- 75 Ψόφια κλῶσσα
ζουντανὰ πουλιὰ σκεπάζει. Πάπλωμα. Κ.
- 76 Τὰ βγάζω στέκονται
τὰ φοράω περπατᾶμαι. Παπούτσια. Φ.
- 77 Δάσκαλέ μου ἀγαθέ,
μ' ἔδειρες καὶ ἔφυγα.
Εἷς δρόμον πὸν ἐπήγαινα
ἀπάντησα ἓνα λέοντα,
εἶχε πέντε κεφαλὰς,
τέσσαρας ἀναπνοὰς,
χέρια, πόδια, εἴκοσι

- καὶ νύχια ἑκατό.
 Ἄν τὸ εὖρης δάσκαλέ μου,
 πάλιν ξανὰ δεῖρέ με.
- 78 Τρεῖς τὴν βαστοῦνε καὶ γεννᾷ,
 μ' ἀλήθεια πρῶτα πίνει,
 μαῦρα τὰ κάνει τὰ παιδιά,
 καὶ πίσω της τ' ἀφίνει.
- 79 Βασιλεὺς δὲ εἶμαι,
 κορῶνα φορῶ,
 ὥρολόγι δὲν εἶμαι,
 τίς ὥρες μετρῶ.
- 80 Σάχλα, μπάχλα τήνε βάζω
 ροδοκόκκινη τήνε βγάζω.
- 81 Χιλιόκομπο,
 χιλιότρυπο,
 χίλια νὰ πῆς
 δὲ μπορεῖς νὰ τὸ βρῇς.
- 82 Πάει, πάει, πάει
 καὶ πίσω δὲ γυρνάει.
- 83 Τοῦ παπποῦ μου τὰ γένεια
 στὴ γῆς παραχωμένα.
- 84 Ἕνας μακρὸς καλόγερος
 καὶ μακρὰ τὰ γένεια.
- 85 Τρεῖς κοντούτσικοι,
 βαστοῦνε χέρι, χέρι
 καὶ πᾶνε στὴν ἁγία Σοφιά
 νὰ γένουν καλογέροι.
- 86 Ἔχω ἵνα πῶμα σὰν τυρὶ
 καὶ τυρὶ δὲν εἶναι,
 ἔχει φύλλα σὰ δεντρὶ
 καὶ δεντρὶ δὲν εἶναι,
 ἔχει ποντικοῦ νοῦρά
 καὶ ποντικὸς δὲν εἶναι.
- 87 Χίλιοι μίλιοι καλογέροι
 σ' ἕνα ράσο ντυλιγμένοι.
- 88 Ἀνάμεσα στὰ βουνὰ
 φιδάκια κατρακνολοῦνε.
- 89 Σαμάρι φορεῖ
 γάϊδαρος δὲν εἶναι,
- Ὁ πεθαμμένος ὅταν τέσσερες τὸν
 [σηκῶνον] μέσα σὶὸ νεκροκράβ-
 [βατο. Σ.
- Πέννα Σ.
- Πετεινὸς Τ.
- Πήιτα. Τ.
- Πλεμάτι. Σ.
- Ποτάμι. Κ.
- Πράσο. Κ.
- Πράσο. Φ.
- Πυροστιὰ. Κ.
- Ρεπάνι ἄσπρο. Σ.
- Ρόδι Σ.
- Ρνάκι. Κ.

- κέρατα ἔχει
βόδι δὲν εἶναι,
γράφει
γραμματικὸς δὲν εἶναι. Σάλιαγκος Κ.
- 90 Ἄσπρο εἶναι σὰν τυρὶ
καὶ τυρὶ δὲν εἶναι,
Τοῦρκοι καὶ Ρωμηοὶ τὸ ξέρουν
στὸ τραπέζι δὲν τὸ βάζουν. Σαποῦνι Φ.
- 91 Περπατάω, περπατάω
καὶ τρέμματα βγάζω. Σβυστήρι Τ.
- 92 Τὸ πρῶτο μου εἶναι μέταλλο
τὸ δεύτερο βαδίζει
τὸ σύνολό μου τάχιστα
τὸν κόσμον διασχίζει. Σιδηρόδρομος. Ἡ.
- 93 Ψυχὴ δὲν ἔχω
ψυχὴς κουβαλάω. Σιδηρόδρομος. Τ.
- 94 Στέκομαι ὅταν στέκεσαι,
κινοῦμαι ὅταν κινεῖσαι,
ἀδύνατον νὰ μείνω κεῖ,
ὅπου καὶ σὺ δὲν εἶσαι. Σκαΐ Φ.
- 95 Ἔχουμε μιὰ κάμαρη κοριταῖα,
ὅλα εἶναι μὲ μαῦρα τουλπάνια. Σπίρτα. Ἡ.
- 96 Φῶς δὲν ἔχω, φῶς παρέχω.
εἰς τὴν βίαν μόλις ἔλθω. Σπίρτο. Σ.
- 97 Τὰ χεῖλη μου στὰ χεῖλη σου,
τὸ χέρι μου στὸν πᾶτο σου. Σταμνί. Φ.
- 98 Στὸ δάσος, δάσος, πηγαινα
καὶ βρήκα μίαν πέριδικα,
καὶ τὰ φτερά της ἔτρωγα
καὶ τὸ κορμὶ της πέταγα. Σταφύλι Τσ.
- 99 Κόκκινο σπίτι,
κόκκιν' ἢ νοικοκυρά,
ἄσπρες οἱ δοῦλες
ποὺ κάνει τὴν δουλειά. Στόμα. Κ.
- 100 Τὴν ἡμέρα κύλει, κύλει
καὶ τὴ νύχτα κατράκύλει Σιρῶμα¹). Φ.
- 101 Ἀπὸ πάνω πετσί,
ἀπὸ κάτω πετσί

1) Στὰ χωριά τὸ στρώμα τὴν μέρα τὸ ντυλίζουν καὶ τὸ βάζουν στὴ γιουκιὰ καὶ τὸ βράδυ τὸ στρώνουν.

- καὶ μέσα
μέλι καὶ κεχρὶ¹⁾. Σύκο Σ.
- 102 Χίλιοι τρύπητο λαγῆνι
καὶ σταλιά νερό δὲ χύνει Σφουγγάρι. Σ.
- 103 Ἔχω ἓνα σεντουκάκι
κ' ἔχει μέσα κάτι, κάτι,
ἂν χαθεῖ τὸ κάτι, κάτι,
τὶ ὀφελεῖ τὸ σεντουκάκι; Σῶμα καὶ ψυχὴ. Κ.
- 104 Εἶμαι μικρὴ, μικροῦτσικη
κι' ὅμως μὴ μὲ γελᾶτε,
ὅταν μὲ δῆτε μπρός σας,
ἀμέσως σταματᾶτε. Τελεία Σ.
- 105 Καρακάξα μανρομούρα
γρήγορη μαγερευτούρα. Τηγάνι. 'Α.
- 106 Ἔνα πράμα πραγματένιο,
ἀργυρὸ μαλαματένιο.
ἔχ' ἀγκάθια ἀγκυλώνει
κι' ὅσο τὸ φουῶς φουσκώνει Τριαντάφυλλο 'Η.
- 107 Τέσσερα ἀδελφάκια εἴμαστε
μέρα νύχτα κυνηγούμεστε
καὶ δὲ μπορούμε νὰ πιαστοῦμε. Τρεχούλια ἀμαξιοῦ. Φ.
- 108 Ὁτζάκι²⁾ χωματένιο
ξύλινη γωνιά. Τσιμπούκι³⁾. Σ.
- 109 Ἔχω ἓνα πραγματάκι,
εἶναι πιὸ γλυκὸ ἀπὸ τὸ μέλι
καὶ στὴ ζυγαριὰ δὲ μπαίνει. Ὕπνος. Σ.
- 110 Δαχτυλίδι πύρινο,
πύρινο τριπύρινο,
ἀπὸ γκρεμνὸ γκρεμνίζεται
καὶ μπρός μου δὲ ραγίζεται Φίδι. Κ.
- 111 Μακρὺς, μακρὺς καλόγερος
καὶ πῆττα τὸ κεφάλι. Φκιάρι. Κ.
- 112 Ἔνα πράμα ἐλαφρὴ
νὰ τὸ πιάσης δὲ μπορεῖς. Φωτιά. Κ.

1) Κέχρος.— 2) Λ. Τ. Γωνιά.— 3) Εἶδος πίπας μακρυᾶς· τὰ καλλίτερα τσιμπούκια ἦσαν ἀπὸ γιασεμί, τὰ εἶχαν οἱ δεσποτάδες (μητροπολίται) καὶ οἱ τσορμπάτσηδες (προϋχόντες), τὸ μακρὸς τους ἦτο ὡς δύο πήχες, χωρίζονταν σὲ δύο ἢ τρεῖς μέρη καὶ τὸ ἓνα βιδώνονταν μέσα στὸ ἄλλο. Τὸ μέρος ποῦ βάζανε τὸν καπνὸ καὶ τὴ φωτιά ἦταν χωματένιο καὶ τὸ ἔλεγαν λουλά.

- 113 Μ' ἀφαιρεῖς καὶ μεγαλῶνω,
 μὲ προσθέτεις καὶ μικραίνω,
 ὅτι εὖρω καταστρέφω
 κι' ἂν πιῶ νερὸ πεθαίνω. Φωτιά. Ἡ.
- 114 Κόκκινο εἶν' τ' ἀρνάκι μας,
 θεὸς νὰ τὸ φυλάγῃ,
 ἂν φάει ξύλο τρέφεται,
 ἂν πιεῖ νερὸ ψοφάει. Φωτιά. Σ.
- 115 Κοκκινόκωλος χορεύει,
 καὶ μαυρόκωλος καθίζει. Φωτιά καὶ τηγάνι. Φ.
- 116 Ἄσπρος κάμπος,
 μαῦρα βόδια,
 χαρὰ στὸ νιὸ
 ποὺ τὰ λαλεῖ Χαρτί καὶ γράμματα. Κ.
- 117 Ἀπὸ πάνω σὰ τηγάνη
 ἀπὸ πίσω σὰ ψαλίδι
 κι' ἀπὸ κάτω σὰ μπαμπάκι Χελιδόνι. Σ.
- 118 Ἀπὸ τὸν οὐρανὸ πέφτει,
 κάθεται σὰ βασίλισσα
 καὶ τὸ παιτοῦν σὰ ψάθα. Χιόνι. Ἀ.
- 119 Μιὰ βαρκοῦλα φορτωμένη
 μεσ' στήν τρύπα πάει καὶ μπαίνει Χουλιάρη. Κ.
- 120 Εἶναι ἓνα δέντρο, ἔχει δώδεκα κλαδιά,
 ἀπὸ τὴ μιὰ τὰ φύλλα ἄσπρα εἶναι
 καὶ ἀπ' τὴν ἄλλή μαῦρα εἶναι Ὁ χρόνος μὲ τοὺς δώδεκα
 [μῆνες. Τ.
- 121 Ἔχω μιὰ ἐκκλησία,
 βαστίζεται σὲ δώδεκα κολῶνες
 οἱ δώδεκα κολῶνες, σὲ τέσσερα γροσάκια,
 τὰ τέσσερα γροσάκια σ' ἑπτὰ δεκάρες. Χρόνος, μῆνες, ἐβδομάδες
 [καὶ μέρες. Φ.
- 122 Γὼ εἶμαι ἓνας διάβολος
 μὲ τὰ πολλὰ τὰ δόντια,
 π' ἀνεβαίνω στὸ βουνὸ
 καὶ κατεβάζω βόδια. Χτένι καὶ ψεῖρες. Ἡ.
- 123 Τοῦ μπάρμπα μου τὸν γιὸ
 τὸν στέλνω στὸ βουνὸ
 νὰ κατεβάσῃ βόδια
 μὲ τὰ σουγλερὰ τὰ δόντια. Χτένι καὶ ψεῖρες. Ἀ.
- 124 Δύο μαῦρα ἀγελάδια

- σχίζουν τὸ βουνὸ καὶ πᾶνε. Ψαλίδι.
 125 Κλέφτες πῆγαν
 νὰ κλέψουν εἰς μίαν πόλιν,
 ἢ πόλις ἔφυγε ἀπ' τὰ παράθυρα,
 οἱ κάτοικοι συνελήφθησαν,
 καὶ εἰς πῦρ παρεδόθησαν. Ψαράδες καὶ ψάρια. Ἡ.
 127 Σὲ κῆπο δὲ φντεύεται
 σὲ περιβόλι ὄχι,
 ὁ βασιλὲς τὸ γεύεται
 κι' ὅλος ὁ κόσμος τῷ χει. Ψέμα. Τ
 128 Τὸν Μάρτη γεννιέμαι
 θηρίο γίνουμαι,
 πέντε μὲ κυνηγοῦνε,
 οἱ δύο μὲ πιάνουνε,
 ἂν μὲ πιάσουνε, ψοφάω. Ψόλλος. Φ.

Ἐκ τῆς Συλλογῆς Ἑλληνικῆς Στάμουλης Σαραντῆ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ